Sikkerhedsinstrukser på Fjordvang Efterskole

Som nævnt i skolens værdigrundlag, så er det bl.a. skolens mål, at eleverne gennem undervisning og samvær, skal blive dygtige, ansvarlige, engagerede og glade unge mennesker. Dette mål tilstræber vi at nå gennem hele året ved at bringe eleverne i situationer, hvor de oplever tillid, tryghed og succes. Disse situationer kan være forbundet med en vis risiko, men det er i skolens (og selvfølgelig elevernes) interesse, at denne risiko reduceres mest muligt og at der i hvert tilfælde ligger velovervejede handlinger bag.
Derfor har skolen udarbejdet nedenstående sikkerhedsinstruks, som aftale mellem den ansvarlige lærer og skolens ledelse om en forsvarlig sikkerhedsmæssig gennemførelse af den pågældende aktivitet.

Denne instruks gælder for
Kajaksejlads ifm undervisning på outdoorlinien samt andre vandaktiviteter

Udarbejdet: 22. september 2026

Identifikation af redder:

Forstander
Jacob Gravlund Jørgensen
Vellingkirkeby 231B
6950 Ringkøbing
Mobiltlf-50546567

Undervisere/instruktører:
Aslak Larsen, Skolevej 31 6950 Ringkøbing (IPP3, instruktør2)
Jacob Højgaard Andersen, Kirkebyvej 85, 6900 Skjern (IPP3, instruktør 2)
Anne Sofie Solvang, Nikolaikirkestræde 7B, 6800 Varde (IPP3, instruktør 2)
Rebekka Degn Østergaard-Terkel, Velling Kirkeby 40, 6950 Ringkøbing (IPP2, instruktør 1)

1. Hvilke(t) fartøj/redskab/lokale gælder denne sikkerhedsinstruks for?

Undervisning og brug af kajakker:

- 10 Rainbow Oasis kajakker(begyndere)
- 2 Hasle explorer kajakker
- 5 Necky Chatham 16 kajakker(letøvede/øvede)
- 5 Necky Chatham 17 kajakker(letøvede/øvede)
- 1 Prijon Seayak

2. Aktivitetsbeskrivelse

- Havkajaksejlads med elever i alderen 14-18 år
- Periode: Undervisning i havkajak kan foregå fra 1. april til 31. oktober.
- Undervisningen må kun foregå under tilstedeværelse af uddannede instruktører - minimum "Instruktør 2, Havkajak".
    - Under særlige gunstige forhold vil aktiviteter/undervisning kunne varetages af instruktører med kompetencer svarende til instruktør 1.
- Undervisningen foregår kystnært under gunstige forhold svarende til gruppens kompetencer.
- Undervisningen foregår oftest i den østlige del af Ringkøbing Fjord med en typisk vindretning fra vest(pålandsvind), relativ lav vanddybde. Alternativt søen v. Ringkøbing K, som er et lukket og overskueligt farvand til især teknik- og redningsøvelser.
- Ved undervisning i andet farvand tages særlige forholdsregler jvf pkt 7

3. Identifikation af risici

- Mulige risici ved havkajakaktiviteter:

a) Kan eleverne svømme?
b) Har eleverne handikap, som der bør tages hensyn til?
c) Hvordan foregår kommunikation på vandet?
d) Hvilken påklædning har eleverne?
e) Hvad gør vi ved en provokeret kæntring?
f) Hvad gør vi ved en uprovokeret kæntring?
g) Hvad gør vi i forhold til de fysiske forhold ved vores lokale kyst?"
h) Hvordan handler vi i forhold til en akut nødsituation?

4. Tiltag til at imødegå risici

a) Ved opstart af kajakforløb skal eleverne gennemføre 300 meter kystsvømning iført våddragt, eller noget tilsvarende. Dette gøres for at synliggøre elevernes evne og adfærd i vand.

b) Ved indmeldelse på Fjordvang oplyser forældrene om evt. sygdomme, kroniske skader m.m. der kan have betydning for fysiske aktiviteter på skolen (eks. diabetes, epilepsi, astma)

c) Alle havkajakinstruktører skal medbringe mobiltelefon i vandtæt hylster. Eleverne undervises i grundlæggende tegn og fagter, som er relevante for havkajaksejlads.

d) Eleverne oplæres i at klæde sig efter vejrforholdene. Der skal altid bæres godkendt svømmevest. Eleverne får udleveret våddragt og neoprensko v. kajaksæsonens start. Dette er standardpåklædning, undtagelsesvis kan påklædningen på varme sommerdage med vandtemp. over 16-17 grader være badetøj med vindtæt overdel.

e) Eleverne oplæres i sikkerhed omkring kæntring. Via vandtilvænningsøvelser i begyndelsen af kajakforløbet (v. forårsforløbet startes der i svømmehal pga den lave vandtemp.) gøres eleverne fortrolige med kæntringssituationer, så vi derved undgår paniksituationer ved uprovokeret kæntring. Vi oplærer eleverne i redningsøvelser, makkerredninger og selvredninger. Vi vil være meget opmærksomme på antal elever i vandet på samme tid. Vi vil hver enkelt gang vurdere antallet i forhold til fysiske forhold.

f) Vi laver klare aftaler med eleverne, inden vi er på vandet. Vi arrangerer dem to og to (makker), så der altid er en anden kajak lige ved siden af. Instruktørerne har altid eleverne indenfor "råbeafstand". Løsningen af den individuelle kæntring vil afhænge af instruktørens løbende vurdering af om "makkeren" har de nødvendige kompetencer til at redde i den givne situation, hvis ikke tager instruktøren over.

g) Det typiske sejladsområde, østsiden af Ringkøbing Fjord, vil ofte være påvirket af pålandsvind. Med den flade fjords profil ca 1,5 km ud i fjorden er der langt ud til de høje og kraftige bølger. Derfor er fokus v. kraftig pålandsvind vindens påvirkning af kajakken. V. fralandsvind over 6 m/s sejles der kystnært. V. sejlads mod Klægbanken mod syd er der fokus på området som fredet fuglehabitat.
Vi sejler ikke med elever i tordenvejr eller ved ekstrem dårlige sigtforhold.

h) Se pkt 8

Generelt
Før start på sejladsaktiviteten søger instruktøren/læreren information om lokal vind-, bølge- og vejrudsigt via www.dmi.dk/farvandsudsigter, www.yr.no eller lignende hjemmeside. Derudover er www.hvidesandesluse.dk/vejrdata særdeles relevant ift den aktuelle vejrsituation på Ringkøbing Fjord.

5. Beskrivelse af udstyr og udrustning

Havkajakkerne skal være fuldt funktionelle. De skal have tilstrækkelig med opdrift. De skal have dæksliner.

Basisudstyr for instruktøren v. undervisning på lavt vand-umiddelbar nærhed på skolen/kysten:

- Våddragt, vest, skørt, mobiltlf (tilgængelig og pakket vandtæt), pumpe, paddlefloat, bugserline.

Basisudstyr for instruktøren v. undervisning på dybt vand, langt fra kysten, på ture og lignende:

- Som ovennævnt + førstehjælpsudstyr, nødraketter, pose m. tørt tøj, relevant kortmateriale, kompas/GPS samt ekstra pagaj.
  (v. mørkesejlads skal der også medbringes lys til markering af kajakkerne)

6. Instruktørens kompetencer

Se pkt 2 og 5. – samt henvisning til:

... sikkerhedsbestemmelser alene er selvfølgelig ikke nok. Når det kommer til stykket, bliver det praksis i udførelsen af sejladserne og godt sømandskab, der bliver afgørende for sikkerheden. Her er uddannelse og erfaring hos lærerne et helt centralt element.
Godt sømandskab er en kombination af viden, praktisk kunnen og erfaring. Her findes der ingen lærebog, eller samlet regelsæt!
Alle instruktører skal have gyldigt førstehjælpsbevis ift søsport.
(Vejledning for efterskolernes aktiviteter til søs, s.14)

Alle 3 IPP2 instruktører har gyldigt førstehjælpskursus

7. Operative forholdsregler, som skal følges af instruktører og elever

Der er en normering på 8-10 elever i havkajak på vandet pr. havkajakinstruktør 2.
Deltagerantal på mellem 9-16 elever udløser altid en havkajakinstruktør 2 eller en hjælpeinstruktør med DGI klubinstruktøruddannelse eller DKF Havkajakinstruktør 1. Der roes udelukkende i lokalt farvand, hvis der anvendes hjælpeinstruktør (se pkt. 2).
Elever der har gennemført forløb svarende til IPP2 kan træde i stedet for hjælpeinstruktør.
Tilsvarende elever kan også efter aftale med instruktørerne sejle på egen hånd i et givent aftalt farvand.

8. Forholdsregler, som sikrer, at alle kan reddes ved ulykke

Det grundlæggende princip for al sejladsaktivitet kalder vi for "tur efter evne".
Ved en ulykke alarmeres redningstjenesten via alarmcentralen (112) på mobiltelefonen. Derefter kontaktes skolen på vagttelefonen/forstanderen for information om situationen.
Som udgangspunkt er alle elever instrueret i straks at søge til land og herefter samles i gruppen, eller danne flåde, hvis en ulykke indtræffer. Herefter skal gruppen afvente nærmere instruks fra instruktørerne.

9. Forholdsregler, som sikrer, at der altid kan tilkaldes assistance ved ulykker

Instruktøren bærer altid mobiltelefon pakket vandtæt og tilgængeligt. Elever og medinstruktører instrueres i hvordan der ringes op fra mobil (også fra låst tilstand)

10. Forholdsregler, som sikrer, at oplysning om antallet af personer ombord er kendt og opbevares i land og er let tilgængelig i tilfælde af en redningsaktion (udfyldes v. vandaktiviteter)

Skolens Viggo opdateres i sejladstimerne med retvisende antal deltagere og hvilket farvand der sejles i.

11. Forholdsregler, som sikrer, at der altid afgives sikkerhedsinstruktion til eleverne inden aktivitetens start

Før hver sejlads informeres eleverne om sejladsens formål, særlige vind- og vejrforhold og organiseringen af turen. Hvem sejler forrest/bagerst, hvor er der opsamling mm.

12. Forholdsregler, som beskriver, hvordan der følges op på utilsigtede hændelser eller ulykker, herunder erfaringsopsamling.

Instruktørerne / redderne vil løbende være opmærksomme på om denne sikkerhedsinstruks lever op til reddernes forventning til sikkerhed. Redderne / instruktørerne vil være særlig opmærksomme på utilsigtede hændelser, ulykker og andre forhold, som berører sikkerheden under kajakaktiviteter.
Kajakker, udstyr, våddragter gennemgås 2 gange om året – efter hver liniefagsperiode.

Denne sikkerhedsinstruks er godkendt af

Jacob G. Jørgensen
Jacob Gravlund Jørgensen, forstander

22/4 2026
Dato

Lavet med udgangspunkt i Søfartsstyrelsens sikkerhedsinstruks, version: 1. oktober 2012